

Centrum Usług Społecznych w Łobzie
pl. Spółdzielców 2
73-150 Łobez
e-mail: cuslobez@op.pl
Tel. 91 397-09-96

BR

**Sprawozdanie z działalności
Centrum Usług Społecznych
w Łobzie za 2024 r.**

WSTĘP

Centrum Usług Społecznych w Łobzie powstało w wyniku przekształcenia Miejsko-Gminnego Ośrodka Pomocy Społecznej na podstawie Uchwały NR L/337/2022 Rady Miejskiej w Łobzie z dnia 31 marca 2022 r. w sprawie utworzenia Centrum Usług Społecznych w Łobzie oraz nadania statutu.

Centrum usług społecznych (CUS) jest jednostką organizacyjną gminy. Jest to instytucja lokalnej polityki społecznej, która ma za zadanie służyć rozwojowi i integracji usług społecznych organizowanych i świadczonych na poziomie lokalnym. Centrum usług społecznych jest źródłem kompletnej informacji o usługach społecznych organizowanych na terenie gminy. Program usług społecznych realizowany przez CUS jest skierowany do mieszkańców gminy Łobez. Program został uchwalony przez Radę Miejską w Łobzie uchwałą nr LXXI/471/2023 z dnia 24 listopada 2023 r. w sprawie przyjęcia Programu Usług Społecznych. W Centrum Usług Społecznych w Łobzie prowadzone są działania adresowane do społeczności lokalnej, a ukierunkowane na integrację mieszkańców oraz podniesienie spójności społecznej. Za realizację tych działań jest odpowiedzialny organizator społeczności lokalnej.

Centrum Usług Społecznych w Łobzie obejmuje swym działaniem miasto i gminę liczącą łącznie 12.175 mieszkańców (3.246 osób na terenach wiejskich i 8.929 w Łobzie).

Łobez jest miastem, w którym Centrum Usług Społecznych ma duże znaczenie oraz wiele zadań do realizacji. Od kilku lat zostają skierowane do realizacji przez Centrum Usług Społecznych dodatkowe zadania związane z obsługą nowych programów.

Na terenie gminy od wielu lat nasila się problem starzenia społeczeństwa, niepełnosprawności czy bezrobocia. Duża część naszych mieszkańców wymaga wsparcia w formie usług opiekuńczych, a związane jest to właśnie ze starzeniem się społeczeństwa oraz wzrostem ilości osób wymagających pomocy z powodu przebytych chorób. Brak jest miejsc czasowego pobytu dla osób starszych wymagających umieszczenia w placówce na czas określony. Na przestrzeni lat uległo znacznej modyfikacji działanie pracownika socjalnego, a wynika to ze złożoności problemów z jakimi borykają się rodziny. Znaczne zróżnicowanie problemów z jakimi przychodzi mierzyć się rodzinom powoduje, że działania podejmowane przez pracowników muszą być różnorodne, efektywne oraz obejmują swoim zakresem coraz bardziej zróżnicowaną grupę odbiorców. Podkreślić trzeba wielowymiarowość problemów jakie dotyczą rodziny oraz wielowymiarowość działań pracowników. Obecnie katalog udzielanych świadczeń przez pracowników Centrum jest bardzo zróżnicowany, a jednocześnie musi być zindywidualizowany.

Z upływem lat znacznie rozszerzył się zakres zadań realizowanych przez pracowników Centrum Usług Społecznych. Przez wiele lat pracownicy zajmowali się świadczeniem pomocy dla osób znajdujących się w trudnej sytuacji materialnej. W związku z przemianami demograficznymi, ekonomicznymi doszło do zmiany znaczenia świadczonej pomocy. Na podstawie wywiadów oraz zgromadzonych dokumentów wydawane są decyzje administracyjne o przyznaniu lub odmowie przyznania pomocy finansowej lub w naturze w formie zasiłków stałych, celowych, okresowych, wyżywienia dzieci i młodzieży w przedszkolach, szkołach, internatach. Ponadto wydawane są decyzje administracyjne

w sprawie usług opiekuńczych, rehabilitacyjnych oraz decyzje kierujące oraz o odpłatności za pobyt mieszkańców naszej gminy w domach pomocy społecznej. Pracownicy Centrum przeprowadzają wywiady z osobami, które uczęszczają na zajęcia do Środowiskowego Domu Samopomocy. W zakresie wykonywanych zadań pracownicy zajmują się także osobami wymagającymi objęciem ubezpieczeniem zdrowotnym ze środków publicznych, a także udzielaniem schronienia dla osób bezdomnych. W 2024 r. realizowaliśmy zadania wynikające z programu „Opieka 75 +”, z którego mogli skorzystać Seniorzy naszej gminy. Realizujemy zadania z zakresu dodatków mieszkaniowych. Pracownicy Centrum wykonują zadania związane z wypłatą świadczeń rodzinnych z dodatkami oraz jednorazowych świadczeń, obsługą funduszu alimentacyjnego. Centrum ma w swoich strukturach placówki wsparcia dziennego, które zlokalizowane są przy szkołach podstawowych. Prowadzona jest tam praca z dziećmi. Realizowane jest również wydawanie zaświadczeń dla osób starających się o wsparcie z programu „Czyste powietrze”. Pracownicy Centrum zajmują się również obsługą osób skierowanych do prac społecznie użytecznych, co wiąże się ze ścisłą współpracą z Powiatowym Urzędem Pracy i Sołtysami. W naszej Gminie powołany jest Gminny Zespół Interdyscyplinarny, który ma za zadanie diagnozowanie zjawiska przemocy. Obsługą Zespołu oraz nadzór nad prowadzonymi grupami diagnostyczno- pomocowymi w związku z niebieskimi kartami spoczywa na pracownikach Centrum. W ramach prowadzonej działalności organizowano szereg zajęć oraz spotkań dla Seniorów, młodzieży i ogółu mieszkańców. W ramach realizowanych zadań Centrum Usług Społecznych współpracuje z wieloma stowarzyszeniami m.in. Stowarzyszeniem Emerytów, Rencistów i Niepełnosprawnych „Aktywni”, Związkiem Emerytów i Rencistów w Łobzie, Stowarzyszeniem DIOGENES w Rynowie, Stowarzyszeniem Monar Schronisko dla Osób Bezdomnych Markot w Łagiewnikach, Stowarzyszeniem Monar- Ośrodek Leczenia, Terapii i Rehabilitacji Uzależnień w Rożnowicach, Zachodniopomorską Wojewódzką Komendą OHP- Ośrodkiem Szkolenia i Wychowania w Łobzie, Powiatowym Centrum Pomocy Rodzinie w Łobzie, Centrami Integracji Społecznej „Od Nowa” i „Pasja”, Komendą Powiatową Policji w Łobzie, pedagogami szkolnymi, kuratorami zawodowymi i społecznymi przy Sądzie Rejonowym w Łobzie, Prokuraturą Rejonową w Łobzie. Od kilku lat realizowane są na podstawie Porozumienia z Regionalnym Ośrodkiem Polityki Społecznej, dwa zadania wynikające z Programu Wspierania Rodziny i Systemu Pieczy Zastępczej na lata 2014-2020 pn. Region dla Rodziny- Zachodniopomorska Karta Seniora i Zachodniopomorska Karta Rodziny. W Centrum przyjmujemy również wnioski na przyznanie Karty Dużej Rodziny.

Tak, więc wachlarz świadczonej pomocy i zakres działania Centrum Usług Społecznych w Łobzie jest bardzo szeroki.

CHARAKTERYSTYKA DZIAŁALNOŚCI CENTRUM USŁUG SPOŁECZNYCH W ŁOBZIE

1. Zakres realizowanych zadań

Centrum Usług Społecznych w Łobzie jest jednostką budżetową Gminy Łobez i działa na podstawie:

- uchwały Nr XII/69/90 Rady Narodowej w Łobzie z dnia 18.02.1990 r. o powołaniu Ośrodka,
- uchwały Nr VIII/55/2019 Rady Miejskiej w Łobzie z dnia 30 kwietnia 2019 r. w sprawie uchwalenia statutu Miejsko - Gminnego Ośrodka Pomocy Społecznej w Łobzie do 30.04.2022 r., a od 01.05.2022 r. na podstawie Uchwały NR L/337/2022 Rady Miejskiej w Łobzie z dnia 31 marca 2022 r. w sprawie utworzenia Centrum Usług Społecznych w Łobzie oraz nadania statutu,
- Uchwały NR LIX/391/2022 Rady Miejskiej w Łobzie z dnia 28 października 2022 r. zmieniającej uchwałę nr L/337/2022 Rady Miejskiej w Łobzie z dnia 31 marca 2022 r. w sprawie utworzenia Centrum Usług Społecznych w Łobzie oraz nadania statutu.

Centrum zostało powołane w celu realizacji zadań pomocy społecznej oraz usług społecznych, które stanowią podstawowy trzon jego działalności. Głównym celem działań podejmowanych przez Centrum jest udzielanie osobom i rodzinom różnych form wsparcia, umożliwiających przezwyciężanie trudnych sytuacji życiowych, których nie są one w stanie pokonać, wykorzystując własne uprawnienia i możliwości.

W 2024 roku oprócz szeroko rozumianych zadań pomocy społecznej określonych w ustawie z dnia 12 marca 2004 r. o pomocy społecznej oraz ustawy z dnia 19 lipca 2019 r. o realizowaniu usług społecznych przez centrum usług społecznych Centrum realizowało zadania wynikające w szczególności z:

- ustawy z dnia 28 listopada 2003 roku o świadczeniach rodzinnych,
- ustawy z dnia 21 czerwca 2001 r. o dodatkach mieszkaniowych,
- ustawy z dnia 15 grudnia 2022 r. o szczególnej ochronie odbiorców paliw gazowych w 2023 r. ,
- ustawy z dnia 23 maja 2024 r. o bonie energetycznym oraz o zmianie niektórych ustaw w celu ograniczenia cen energii elektrycznej, gazu ziemnego i ciepła systemowego,
- ustawy z dnia 23 stycznia 2003 r. o powszechnym ubezpieczeniu w Narodowym Funduszu Zdrowia,
- ustawy z dnia 13 października 1998 r. o systemie ubezpieczeń społecznych,
- ustawy z dnia 27 sierpnia 2004 r. o świadczeniach opieki zdrowotnej finansowanych ze środków publicznych,
- ustawy z dnia 13 czerwca 2003 r. o zatrudnieniu socjalnym,
- ustawy z dnia 19 sierpnia 1994 r. o ochronie zdrowia psychicznego,
- ustawy z dnia 27 sierpnia 1997 r. o rehabilitacji społecznej, zawodowej osób niepełnosprawnych,
- ustawy z dnia 29 lipca 2005 roku o przeciwdziałaniu przemocy domowej,
- ustawy z dnia 20 kwietnia 2004 r. o promocji zatrudnienia i instytucjach rynku pracy,
- ustawy z dnia 27 sierpnia 2009 r. o finansach publicznych,

- ustawy z dnia 7 września 2007 roku o pomocy osobom uprawnionym do alimentów,
- uchwały Rady Ministrów w sprawie ustanowienia wieloletniego rządowego programu „Posiłek w szkole i w domu” na lata 2024-2028,
- ustawy z dnia 9 czerwca 2011 roku o wspieraniu rodziny i systemie pieczy zastępczej,
- ustawy z dnia 5 grudnia 2014 r. o Karcie Dużej Rodziny,
- ustawy z dnia 11 lutego 2016 r. o pomocy państwa w wychowywaniu dzieci,
- ustawy z dnia 4 kwietnia 2014 r. o ustaleniu i wypłacie zasiłków dla opiekunów,
- ustawa z dnia 12 marca 2022 r. o pomocy obywatelom Ukrainy w związku z konfliktem zbrojnym na terytorium tego państwa (Dz.U. 2022 poz. 583 z późn. zm.),
- ustawa o dodatku osłonowym z 17 grudnia 2021 r.

2. Struktura organizacyjna Centrum Usług Społecznych w Łobzie

W ramach prowadzonej działalności w Centrum Usług Społecznych w Łobzie działają następujące komórki organizacyjne :

Lp.	Stanowisko	Liczba osób
1.	Dyrektor CUS / organizator społeczności lokalnej	1
2.	Z-ca Dyrektora CUS/ organizator pomocy społecznej	1
3.	Księgowość	5
4.	Sekretarka	1
5.	Koordynator indywidualnych planów usług społecznych	1
6.	Organizator społeczności lokalnej	1
7.	Pracownicy socjalni	7
8.	Dział Świadczeń Rodzinnych i Funduszu Alimentacyjnego	7
9.	Opiekunki środowiskowe i technicy fizjoterapii	10
10.	Pracownicy realizacji	2
11.	Asystenci rodziny	0
12.	Wychowawcy w Placówkach Wsparcia Dziennego	1
13.	Pracownik ds. osobowych	2
14.	Pracownik ds. dodatków mieszkaniowych	1
15.	Informatyk	1
16.	Sprzątaczką	2
	ŁĄCZNIE	43

3. Pomoc społeczna

Od 1 maja 2004 r. obowiązuje ustawa z dnia 12 marca 2004 r. o pomocy społecznej, która uregulowała poziom zabezpieczenia potrzeb w rodzinach wykazujących dysfunkcje. Na podstawie rozporządzenia Rady Ministrów z 14 lipca 2021 r. w sprawie zweryfikowanych kryteriów dochodowych oraz kwot świadczeń pieniężnych z pomocy społecznej ustalono, że od 1 stycznia 2022 r. kwoty kryterium dochodowego wynoszą:

- 776 zł dla osoby samotnie gospodarującej,
- 600 zł dla osoby w rodzinie,
- 345 zł – kwota z 1 ha przeliczeniowego.

Kryteria dochodowe zgodnie z ustawą o pomocy społecznej podlegają weryfikacji co 3 lata, z uwzględnieniem wyniku badań progu interwencji socjalnej. Badania progu interwencji socjalnej dokonuje Instytut Pracy i Spraw Socjalnych.

Zgodnie z rozporządzenia^{em} Rady Ministrów z 12 lipca 2024 r. w sprawie zweryfikowanych kryteriów dochodowych oraz kwot świadczeń pieniężnych z pomocy społecznej od 1 stycznia 2025 r. kwoty kryterium dochodowego wynoszą:

- 1010 zł dla osoby samotnie gospodarującej,
- 823 zł dla osoby w rodzinie,
- 459 zł – kwota z 1 ha przeliczeniowego.

Liczba klientów pomocy społecznej

W 2024 roku z różnych form pomocy, także i pracy socjalnej pracowników Centrum, skorzystało łącznie 495 rodzin, w tym 179 zamieszkałych na terenach wiejskich.

l.p	Forma pomocy	Liczba osób którym przyznano świadczenie	Liczba świadczeń	Liczba rodzin
1.	Zasiłki stałe	56	540	55
2.	Zasiłki okresowe	104	540	103
3.	Schronienie	4	202	4
4.	Posiłek	60	6262	32
5.	Usługi opiekuńcze, specjalistyczne usługi opiekuńcze, usługi opiekuńcze dla osób z zaburzeniami psychicznymi	135	14669	135
6.	Zasiłki na pokrycie wydatków powstałych w wyniku zdarzenia losowego	9	18	9
7.	Sprawienie pogrzebu	0	0	0

8.	Inne zasiłki celowe i w naturze (w tym specjalne zasiłki celowe, zasiłki celowe na leki)	127	x	122
----	---	-----	---	-----

Prawo do świadczeń z pomocy społecznej przysługuje osobom, których dochód nie przekraczał w 2024 roku :

- 1) 776 zł dla osoby samotnie gospodarującej (osoba prowadząca jednoosobowe gospodarstwo domowe),
- 2) 600 zł dla osoby w rodzinie,

przy jednoczesnym wystąpieniu co najmniej jednego z powodów wymienionych w art. 7 pkt 2-15 ustawy o pomocy społecznej lub innych okoliczności uzasadniających udzielenie pomocy społecznej m.in.: ubóstwa, bezrobocia, alkoholizmu lub narkomani, niepełnosprawności, długotrwałej choroby, bezradności w sprawach opiekuńczo-wychowawczych, zdarzenia losowego i sytuacji kryzysowej.

Podstawowymi przyczynami, z powodu których udzielana jest pomoc społeczna na terenie gminy Łobez są:

L.p.	Powód przyznania pomocy	Liczba osób samotnie gospodarujących/rodzin w 2024 roku		
		Ogółem	Miasto	wieś
1.	Ubóstwo	140	86	54
2.	Bezrobocie	103	64	39
3.	Niepełnosprawność	94	72	22
4.	Długotrwała lub ciężka choroba	166	133	33
5.	Alkoholizm	34	18	16
6.	Bezradność w sprawach opiekuńczo - wychowawczych	28	17	11
7.	Sieroctwo	0	0	0
8.	Potrzeba ochrony macierzyństwa lub wielodzietności	12	8	4
9.	Powrót z zakładu karnego	7	5	2
10.	Przemoc w rodzinie	2	1	1
11.	Bezdomność	6	4	2
12.	Narkomania	6	3	3
13.	Zdarzenia losowe i sytuacja kryzysowa	9	9	0
14.	Kłęska żywiołowa lub ekologiczna	0	0	0

W 2024 roku Centrum Usług Społecznych w Łobzie wydało:

- z pomocy społecznej: 1259 decyzji administracyjnych, w tym 12 decyzji odmownych,
- ze świadczeń rodzinnych: 527 decyzji, w tym 26 decyzji odmownych,
- z funduszu alimentacyjnego: 138 decyzji, w tym 1 decyzja odmowna,
- refundacja podatku VAT za dostarczone paliwa gazowe za 2023 i 2024 r.: wypłacono 62 świadczenia,
- 83 zaświadczeń o wysokości przeciętnego miesięcznego dochodu przypadającego na jednego członka gospodarstwa domowego „Program czyste powietrze”
- z dodatków mieszkaniowych: 230 decyzji, w tym 7 decyzji odmownych,
- 448 skierowań do POPŻ,
- 29 skierowań do CIS,
- 4 skierowania do placówek dla bezdomnych.

W 2024 r. Centrum Usług Społecznych w Łobzie było organizatorem prac społecznie użytecznych dla bezrobotnych mieszkańców Gminy Łobez. Praca wykonywana była w wymiarze 40 godzin miesięcznie. Prace społecznie użyteczne organizowane były w okresie marzec - listopad. Porozumienie między Gminą, a Powiatem zostało podpisane na organizację prac dla 20 osób. W marcu prace rozpoczęło 13 osób. Przez czas trwania prac społecznie użytecznych łącznie skierowanych było 17 osób. W trakcie realizacji porozumienia osoby rezygnowały z pracy, albo ją porzuciły. Prace społecznie użyteczne wykonywane były na terenach sołectw.

Usługi opiekuńcze i rehabilitacyjne

Zadaniem opiekunek i techników rehabilitacji pracujących w CUS jest świadczenie wsparcia w miejscu zamieszkania osób tego potrzebujących oraz dzięki prężnie działającemu centrum rehabilitacji mieszkańcy mogą skorzystać z rehabilitacji stacjonarnej. Usługi opiekuńcze skierowane są do osób starszych, wymagających wsparcia w codziennym funkcjonowaniu. Na terenach wiejskich pomoc osobom starszym świadczona jest w ramach pomocy sąsiedzkiej – osoby zatrudnione są w formie umowy zlecenia.

Usługi opiekuńcze świadczone są w domu chorego w zakresie czynności pielęgnacyjnych i gospodarczych. Czas pracy opiekunek w środowisku chorego zależy od jego stanu zdrowia oraz czynności, jakie należy wykonać przy podopiecznym. Potrzeby osób wymagających wsparcia diagnozowane są w trakcie przeprowadzania wywiadu środowiskowego. Zasady odpłatności za usługi reguluje Uchwała NR VII/122/2019 Rady Miejskiej w Łobzie z dnia 30 grudnia 2019 r. w sprawie szczegółowych zasad przyznawania i odpłatności za usługi opiekuńcze i specjalistyczne usługi opiekuńcze, z wyłączeniem specjalistycznych usług dla osób z zaburzeniami psychicznymi, oraz szczegółowych zasad częściowego lub całkowitego zwolnienia od opłat, jak również trybu ich pobierania. W trakcie roku została uchwalona przez Radę Miejską w Łobzie Uchwała NR XXX/202/2020 z dnia 23.10.2020 r. zmieniająca w/w akt. Został wprowadzony zapis pozwalający na bezpłatne korzystanie z usług dla osób, które w dniu przyznawania usług ukończyły 100 lat.

Dobrze zorganizowana pomoc w domu osoby wymagającej wsparcia zapobiega pogłębianiu się stanu chorobowego i trudności życiowych, co umożliwia pozostanie danej osoby w miejscu zamieszkania. Nie zachodzi wtedy potrzeba umieszczenia tej osoby w domu pomocy społecznej.

Opiekunki środowiskowe i fizjoterapeuci w 2024 r. objęli pomocą 135 osób, w tym:

- usługi opiekuńcze na terenie wsi 7 osób,
- usługi specjalistyczne 3 osób,
- usługi opiekuńcze 43 osób,
- rehabilitacja 82 osoby.

W ramach programu „Opieka 75+” ze wsparcia w ramach usług opiekuńczych i specjalistycznych skorzystała 1 osoba, która zakwalifikowała się do objęcia wsparciem w ramach tego programu. Założeniem programu jest poprawa dostępności do usług opiekuńczych, w tym specjalistycznych usług opiekuńczych, dla osób w wieku 75 lat i więcej.

Działalność Centrum Rehabilitacji nastawiona jest szczególnie na rehabilitację dzieci i młodzieży z różnymi dysfunkcjami organizmu. Osoby dorosłe wymagające rehabilitacji również mogą skorzystać z tego rodzaju usług. Usługi rehabilitacyjne świadczone są również w domu podopiecznego jeżeli wymaga tego jego stan zdrowia.

Usługi rehabilitacyjne realizowane są z zachowaniem wszelkich zasad bezpieczeństwa.

Kierowanie do domów pomocy społecznej

Zadaniem własnym gminy jest ponoszenie opłat za osoby, które zostały skierowane do domu pomocy społecznej. Z roku na rok zauważalne jest starzenie się naszego społeczeństwa. Na terenie gminy są osoby starsze wymagające wsparcia, które świadczone jest w ramach usług opiekuńczych, ale z biegiem czasu usługi stają się niewystarczające. Zdarza się, iż rodzina nie jest w stanie poradzić sobie, przy wsparciu opiekunek z opieką nad taką osobą. Wraz z kolejnymi schorzeniami, postępującą demencją starczą, pojawiającymi się zaburzeniami psychicznymi osoby takie wymagają umieszczenia w domu pomocy społecznej. Jednak nie wyrażają na to zgody. Wówczas konieczne jest uzyskanie zgody sądu właściwego ze względu na miejsce zamieszkania podopiecznego o umieszczeniu podopiecznego w domu pomocy społecznej bez jego zgody. W 2024 r. obserwujemy nadal przypadki osób starszych pozostawionych przez swoje dorosłe już dzieci, które utrzymują z nimi jedynie sporadyczny kontakt.

Pobyty w domu pomocy społecznej winien być ostatecznością, po wyczerpaniu wszystkich form pomocy środowiskowej. Zgodnie z ustawą o pomocy społecznej koszty pobytu w domu pomocy społecznej pokrywane są na następujących zasadach:

- mieszkaniec domu, nie więcej jednak niż 70% swojego dochodu,
- małżonek, zstępni przed wstępnymi – zgodnie z umową zawartą w trybie art.103 ust.2 ustawy o pomocy społecznej;
- gmina, z której osoba została skierowana do domu pomocy społecznej – w wysokości różnicy między średnim kosztem utrzymania w domu pomocy społecznej a opłatami wnoszonymi przez osoby wymienione wyżej.

Ilość osób umieszczonych w domach pomocy społecznej i koszty związane z ich utrzymaniem w domach pomocy społecznej przedstawiają się następująco:

	Ilość osób przebywających w dps	W tym mieszkańcy z terenów wiejskich	Ilość osób umieszczonych w dps w 2024 r.	W tym ilość osób umieszczonych w dps na podstawie postanowienia sądu w 2024 r.	Łączny koszt utrzymania w domach pomocy społecznej	Koszty poniesione przez Gminę	Koszty poniesione przez mieszkańców	Koszty poniesione przez rodzinę
2024 r.	40	10	8	4	1.968.013,04	1.522.418,86	445.594,18	25.950

Dla 4 osób Sąd Rejonowy w Łobzie wydał postanowienia o umieszczeniu w domu pomocy społecznej bez zgody.

Pomoc pieniężna i w naturze

Pomoc społeczna polega w szczególności na:

- 1) przyznawaniu i wypłacaniu przewidzianych ustawą świadczeń;
- 2) pracy socjalnej;
- 3) prowadzeniu i rozwoju niezbędnej infrastruktury socjalnej;
- 4) analizie i ocenie zjawisk rodzących zapotrzebowanie na świadczenia z pomocy społecznej;
- 5) realizacji zadań wynikających z rozeznaczonych potrzeb społecznych;
- 6) rozwijaniu nowych form pomocy społecznej i samopomocy w ramach zidentyfikowanych potrzeb.

Rodzaje świadczeń przyznawanych i wypłacanych w formie pieniężnej lub w naturze to:

1. zasiłki stałe, które przysługują:
 - pełnoletniej osobie samotnie gospodarującej, całkowicie niezdolnej do pracy z powodu wieku lub niepełnosprawności, jeżeli jej dochód jest niższy od kryterium dochodowego osoby samotnie gospodarującej tj. 776 zł.;
 - pełnoletniej osobie pozostającej w rodzinie, całkowicie niezdolnej do pracy z powodu wieku lub niepełnosprawności, jeżeli jej dochód, jak również dochód na osobę w rodzinie jest niższy od kryterium dochodowego na osobę w rodzinie tj. 600 zł.
2. zasiłki okresowe, które przysługują w szczególności ze względu na długotrwałą chorobę, niepełnosprawność, bezrobocie, możliwość utrzymania lub nabycia uprawnień do świadczeń z innych systemów zabezpieczenia społecznego:
 - osobie samotnie gospodarującej, której dochód jest niższy od kryterium dochodowego osoby samotnie gospodarującej;
 - rodzinie, której dochód jest niższy od kryterium dochodowego rodziny
3. zasiłki celowe na pokrycie wydatków związanych z zakupem: żywności, opału, leków, obuwia, odzieży, opłacenia energii elektrycznej, czynszu, wody,

4. zasiłki celowe na pokrycie wydatków powstałych w wyniku zdarzenia losowego,
5. opłacanie składek na ubezpieczenia emerytalne i rentowe za osobę, która zrezygnuje z zatrudnienia w związku z koniecznością sprawowania bezpośredniej, osobistej opieki nad długotrwale lub ciężko chorym członkiem rodziny oraz wspólnie niezamieszkującymi matką, ojcem lub rodzeństwem;
6. dożywianie dzieci,
7. sprawienie pogrzebu,
8. opłacanie schronienia osobom bezdomnym, przebywającym w placówkach,
9. specjalne zasiłki celowe,
10. opłacanie składek na ubezpieczenie zdrowotne określonych w przepisach o powszechnym ubezpieczeniu w Narodowym Funduszu Zdrowia.

Pomoc pieniężną i w naturze udzielaną w 2024 roku najuboższym osobom i rodzinom naszej gminy przedstawia poniższa tabela.

L.p.	Rodzaj zasiłku	Liczba rodzin	Kwota pomocy
I.	Zadania zlecone – ogółem	3	16.198,00
1.	Specjalistyczne usługi opiekuńcze	3	16.198,00
II.	Składki na ubezpieczenie zdrowotne	85	57.972,53
III	Zadania własne- Ogółem		2.624.832,06
1.	Zasiłki okresowe	104	211.347,50
2.	Zasiłki stałe	56	441.069,70
3.	Usługi w DPS	40	1.522.418,86
4.	Zasiłki celowe ogółem		449.996,00
	W tym:		
a.	Na leki	7	1.666,00
b.	Na zakup opału	47	58.400,00
c.	Inne	13	5.925,00
5.	Zdarzenie losowe	9	90.000,00
6.	Sprawienie pogrzebu	0	0
7.	Na żywność oraz obiady	256	294.005,00

Typy rodzin objętych pomocą społeczną w 2024 r. przedstawia poniższa tabela:

wyszczególnienie	Liczba rodzin		Liczba osób w rodzinach
	ogółem	w tym: na wsi	
Rodziny ogółem	474	142	910
z tego o liczbie osób 1	236	86	236
z tego o liczbie osób 2	146	34	292
z tego o liczbie osób 3	51	9	153
z tego o liczbie osób 4	23	6	92
z tego o liczbie osób 5	8	2	40
z tego o liczbie osób 6 i więcej	10	5	97
Rodziny z dziećmi ogółem	68	19	271
z tego o liczbie dzieci 1	24	5	71
z tego o liczbie dzieci 2	22	6	80
z tego o liczbie dzieci 3	12	4	54
z tego o liczbie dzieci 4	8	2	51
z tego o liczbie dzieci 5	1	1	7
z tego o liczbie dzieci 6	0	0	0
z tego o liczbie dzieci 7 i więcej	1	1	8
Rodziny niepełne ogółem	30	9	104
z tego o liczbie dzieci 1	9	3	20
z tego o liczbie dzieci 2	11	2	34
z tego o liczbie dzieci 3	6	2	24
z tego o liczbie dzieci 4 i więcej	4	2	26
Rodziny emerytów i rencistów ogółem	59	9	78
z tego o liczbie osób 1	44	5	44
z tego o liczbie osób 2	12	2	24
z tego o liczbie osób 3	2	2	6
z tego o liczbie osób 4 i więcej	1	0	4

Praca socjalna

Praca socjalna to działalność zawodowa pracowników socjalnych mająca na celu pomoc osobom i rodzinom we wzmacnianiu lub odzyskiwaniu zdolności do funkcjonowania w społeczeństwie poprzez pełnienie odpowiednich ról społecznych oraz tworzenie warunków sprzyjających temu celowi. Praca socjalna prowadzona jest w oparciu o dokonanie diagnozy

sytuacji klienta, opracowanie planu pomocy i wsparcia w zależności od indywidualnej sytuacji oraz posiadanego potencjału osobistego. Ważne jest systemowe i całościowe podejście do osoby/ rodziny, w zależności od problemów występujących w rodzinie.

Główne formy pracy socjalnej:

- rozpoznawanie indywidualnych potrzeb klientów,
- opracowywanie indywidualnych planów pomocy,
- wspomaganie i prowadzenie poszczególnych przypadków i grup w celu usamodzielnienia życiowego, motywowanie do podejmowania działań,
- wnioskowanie o udzielanie świadczeń pomocy społecznej,
- organizowanie wszechstronnego wsparcia z udziałem różnych podmiotów współpracujących z CUS w Łobzie (Sąd, Policja, szkoły, ZUS, Poradnia Psychologiczno - Pedagogiczna),
- ocena podejmowanych działań i ich weryfikacja,
- prowadzenie działań mających na celu informowanie, kierowanie do odpowiednich instytucji, pomoc w załatwianiu spraw urzędowych.

Praca socjalna jest działalnością niewymierną, ale jakże ważną, gdyż ma na celu pobudzanie i ukierunkowanie motywacji jednostki, wyzwolenie jej „sił” aby mogła sama sprostać przeciwnościom.

Pracownicy socjalni Centrum Usług Społecznych w Łobzie w 2024 roku udzielili pomocy w postaci pracy socjalnej 107 rodzinom.

Pracownicy Centrum Usług Społecznych nadal bardzo ściśle współpracują ze Stacją Sanitarno-Epidemiologiczną w Łobzie oraz przychodniami rodzinnymi z terenu gminy.

Dodatki mieszkaniowe

Centrum Usług Społecznych zajmuje się również przyznawaniem i wypłatą dodatków mieszkaniowych. Dodatki mieszkaniowe są finansowane w całości ze środków własnych gminy. W 2024 roku CUS wydał łącznie 230 decyzji administracyjnych w sprawie dodatków mieszkaniowych, w tym 7 decyzji odmownych. W 2024 roku z dodatku mieszkowego skorzystały 144 rodziny, w tym 124 rodziny na terenie miasta, a 20 na terenie wiejskim.

Podział dodatków mieszkaniowych ze względu zarządcę nieruchomości w 2024 roku przedstawiał się następująco:

Wyszczególnienie		Miasto		Wieś	
		Liczba wypłaconych dodatków mieszkaniowych	Kwota wypłaconych dodatków mieszkaniowych	Liczba wypłaconych dodatków mieszkaniowych	Kwota wypłaconych dodatków mieszkaniowych
Ogółem		1064	300.790,05	194	60.955,45
ogółem w zasobie	Gminnym	380	110.519,27	110	42.146,42
	Spółdzielczym	321	98.012,44	0	0
	Wspólnot mieszkaniowych	325	80.813,22	84	18.809,03
	Prywatnym	38	11.445,12	0	0

TBS	0	0	0	0
Innym	0	0	0	0

4. Realizacja programu usług społecznych

Zgodnie ideą tworzenia centrów usług społecznych, dla potrzeb realizacji zadań przyjęto, że usługi społeczne stanowią szerszą kategorię niż usługi pomocy społecznej, ale węższą niż usługi użyteczności publicznej czy też usługi świadczone w interesie ogólnym. Usługi społeczne, o których mowa w ustawie o realizowaniu usług społecznych nie stanowią nowych zadań nałożonych na gminę ale dają możliwość rozwinięcia oferty wsparcia dla mieszkańców. Ważne jest, aby przy tworzeniu pakietów stworzyć usługi tzw. twarde, które nie będą w przyszłości wymagały zbyt wielu nakładów np.: w pakiecie dla osób niepełnosprawnych rozszerzenie bazy rehabilitacyjnej poprzez zakupienie sprzętu rehabilitacyjnego, stworzenie punktu wymiany doświadczeń. Doskonale wpisuje się tutaj również wolontariat. W listopadzie 2023 r. Rada Gminy podjęła uchwałę nr LXXI/471/2023 w sprawie przyjęcia Programu Usług Społecznych.

Celem Programu Usług Społecznych jest zwiększenie dostępu do usług społecznych, odpowiadających na zdiagnozowane potrzeby mieszkańców Gminy Łobez. Sposób, tryb oraz zasady tworzenia i realizacji Programu Usług Społecznych określa ustawa z dnia 19 lipca 2019 r. o realizowaniu usług społecznych przez centrum usług społecznych. Podstawą do opracowania Programu Usług Społecznych była „Diagnoza potrzeb społecznych i potencjału mieszkańców Gminy i Miasta Łobez”, dane wynikające z Raportu monitoringu Planu wdrażania Centrum Usług Społecznych w Łobzie, Aktualizacji Planu wdrażania Centrum Usług Społecznych w Łobzie oraz Raport końcowy z realizacji Planu wdrażania CUS.

Najważniejsze problemy społeczne występujące na terenie gminy Łobez i ich opis został dokonany w oparciu o przeprowadzoną „Diagnozę potrzeb społecznych i potencjału mieszkańców Gminy i Miasta Łobez”. Diagnoza przeprowadzona była zarówno na podstawie jakościowych i ilościowych badań reaktywnych, jak i badań niereaktywnych - analiza danych zastanych, co pozwoliło na kompleksowe uchwycenie badanych zjawisk. Badania terenowe poprzedzone były analizą *desk research*. Informacje uzyskane dzięki badaniom *desk research* zostały zestawione z wynikami badań reaktywnych i wykorzystane podczas opracowania raportu końcowego.

Realizacja badań umożliwiła rozpoznanie potrzeb mieszkańców oraz zidentyfikowanie grup mieszkańców, które powinny zostać objęte wsparciem w ramach usług społecznych. W Raporcie końcowym z planu wdrażania CUS oraz w trakcie trwania projektu dokonywane było na bieżąco rozeznanie potrzeb oraz analizowanie zapotrzebowania na dane usługi. Zebrane wnioski i uwagi pozwoliły na dokonanie modyfikacji grup odbiorców usług oraz samych usług.

W wyniku przeprowadzonej „Diagnozy potrzeb społecznych i potencjału mieszkańców Gminy i Miasta Łobez” w zakresie usług społecznych oraz w wyniku przeglądu działań CUS wyłoniono grupy mieszkańców, do których kierowane są usługami społeczne. Pierwszą grupą społeczną jest Senior/osoby z niepełnosprawnością, drugą rodzina a trzecią środowisko lokalne. Dodatkowo prowadzone są działania wspierające w ramach funkcjonowania CUS w Łobzie, którymi został objęty ogół mieszkańców.

Poniżej przedstawiona została charakterystyka grup, dokonana na podstawie przeprowadzonych wśród mieszkańców badań społecznych, analizy danych zastanych (dokumenty, sprawozdania, dane Głównego Urzędu Statystycznego, analiza danych zebranych przez pracowników), przeglądu działań CUS:

a) SENIORZY/OSOBY Z NIEPEŁNOSPRAWNOSCIA

W gminie Łobez, podobnie jak i w całej Polsce obserwowane jest zjawisko starzejącego się społeczeństwa. Z przeprowadzonych badań wynika, że zauważalny jest wzrost liczby wypłacanych różnych świadczeń opiekuńczych. Świadczy to o potrzebie zapewnienia opieki osobom starszym i niepełnosprawnym. Coraz większa część społeczności lokalnej potrzebuje wsparcia w postaci usług opiekuńczych. Od kilku lat w Gminie odnotowuje się stały spadek liczby ludności. Jest to zjawisko negatywne, ponieważ czynnikiem w dużym stopniu mającym wpływ na rozwój społeczno- gospodarczy są zasoby ludzkie. Od kilku lat gmina odnotowuje ujemny przyrost naturalny. Podobnie jak w całym kraju, tak i w gminie Łobez ma miejsce proces starzenia się społeczeństwa. Zjawisko to, chociaż niekorzystne i niepożądane, wymusza jednak na samorządach podjęcie odpowiedniej polityki senioralnej.

Omawiając grupę osób starszych i z niepełnosprawnością należy wspomnieć o ich opiekunach, którzy, by móc w pełni zaopiekować się osobą niesamodzielną poświęcają swoje życie. Jest to grupa osób bardzo obciążona trudnymi i czasochłonnymi obowiązkami związanymi z pielęgnacją osoby starszej lub z niepełnosprawnością. Grupę osób z niepełnosprawnością uzupełniają również osoby niesamodzielne (okresowo lub trwale), które posiadają ograniczenia w codziennym funkcjonowaniu i wymagają wsparcia najbliższych osób. Są to osoby, które nie posiadają orzeczenia o niepełnosprawności lub są w trakcie ubiegania się o orzeczenie.

b) RODZINA

Na przestrzeni ostatnich lat zaobserwowano w gminie Łobez zmniejszenie się liczby ludności. Obserwuje się zjawisko starzenia się społeczeństwa. Mała liczebność osób młodych może skutkować na przyszłość mniejszą liczbą urodzeń dzieci. Z analizy dokumentów i sprawozdań wynika, że liczba rodzin korzystających z pomocy jest zmienna, ale zauważalny jest wzrost zakładanych niebieskich kart. Jest to wyraźny sygnał świadczący o nasilającym się zjawisku przemocy w rodzinie, i to w rodzinach, które nie korzystają ze wsparcia socjalnego. Głównymi powodami wsparcia rodzin są: bezrobocie, ubóstwo, długotrwała choroba lub niepełnosprawność, bezradność w sprawach opiekuńczo wychowawczych. Na podstawie danych dotyczących pomocy społecznej można zauważyć, że większość rodzin, w których występuje bezradność w sprawach opiekuńczo-wychowawczych to rodziny niepełne lub wielodzietne.

c) ŚRODOWISKO LOKALNE

Sytuacja demograficzna gminy jest niekorzystna z uwagi na systematyczny spadek liczby ludności oraz ujemny przyrost naturalny. Na terenie gminy Łobez jest sporo osób wykluczonych, zarówno starszych, jak i młodych, z niepełnosprawnościami, nałogami. Sporym problemem jest bezdomność oraz brak odpowiednich ofert dla osób borykających się z takim problemem. Z przeprowadzonych badań wynika, że mieszkańcy często posiadają niewystarczającą wiedzę nt. realizowanych form wsparcia i pomocy dostępnych w gminie Łobez. Ograniczeniem jest bez wątpienia niski poziom aktywności społeczności lokalnej. Są jednak grupy mieszkańców, aktywnie działających na rzecz społeczności lokalnej, które stanowią jednocześnie ważny potencjał do wykorzystania.

Program usług społecznych obejmuje następujące pakiety:

- 1) **Pakiet RODZINA**
- 2) **Pakiet SENIOR**
- 3) **Pakiet ŚRODOWISKOWY**

Pakiety usług są na bieżąco uzupełniane działaniami wspierającymi w zakresie organizowania i pobudzania aktywności społeczności. Działania mają na celu pobudzanie mieszkańców, włączanie ich w proces współtworzenia inicjatyw sąsiedzkich, wzmocnienie więzi w tworzeniu wzajemnych relacji.

W trakcie 2024 r. odbyło się bardzo dużo spotkań ze społecznościami lokalnymi, w trakcie których zostały podjęte intensywne działania zarówno w rozpoznaniu potrzeb lokalnej społeczności, jak i planowe działania animacyjne, sieciujące i prowadzące do wzmocnienia potencjału organizacji społecznych oraz działania informacyjne. Prowadzono doradztwo projektowe indywidualne i grupowe, konsultowano opracowanie i złożenie wniosków o wsparcie inicjatyw społecznych, wspierano działalność kół gospodyń wiejskich. W 2024 roku dokonano szeregu działań i pobudzenia społeczności lokalnej do działania. Należy zauważyć, że nie wszystkie działania jakie były zaplanowane lub wynikały z diagnozy zostały zrealizowane.

W 2024 r. największą popularnością cieszyła się oferta skierowana do Seniorów. Nasi łobescy Seniorzy z wielką przyjemnością korzystali z organizowanych wyjazdów do kina, zajęć organizowanych na świetlicach wiejskich czy z rękodzieła. W pomieszczeniach zlokalizowanych w budynku przy ul. Niepodległości działa pracownia Aktywnego Seniora. W ramach prowadzonych tam zajęć dwie grupy Seniorek spotykają się regularnie i wykonują przeróżne prace. W ramach realizacji programu usług społecznych uruchomiliśmy punkt wsparcia dla mieszkańców gminy Łobez. Każdy mieszkaniec, po uprzednim umówieniu spotkania u koordynatora usług społecznych, ma możliwość skorzystania z porad specjalistów. Ponadto bardzo pręźnie działa wypożyczalnia sprzętu rehabilitacyjnego. Z perspektywy czasu wiemy, że wskazane jest uzupełnienie wypożyczalni o kolejne sprzęty. W następnych latach bardzo ważne jest pozyskanie środków na wyremontowanie pomieszczeń piwnicznych, w które można wykorzystać na kolejne działania.

5. Świadczenia Rodzinne i Fundusz Alimentacyjny

Świadczenia rodzinne realizowane są na podstawie ustawy z dnia 28 listopada 2003 r. o świadczeniach rodzinnych.

Świadczenia rodzinne obejmują:

1. Zasiłek rodzinny wraz z dodatkami do zasiłku rodzinnego z tytułu: urodzenia dziecka, opieki nad dzieckiem w okresie korzystania z urlopu wychowawczego, samotnego wychowywania dziecka, wychowywania dziecka w rodzinie wielodzietnej, kształcenia i rehabilitacji dziecka niepełnosprawnego, rozpoczęcia roku szkolnego, podjęcia przez dziecko nauki w szkole poza miejscem zamieszkania (na dojazd do szkoły lub zamieszkanie w miejscowości, w której znajduje się siedziba szkoły),
2. Świadczenia opiekuńcze: zasiłek pielęgnacyjny oraz świadczenie pielęgnacyjne,
3. Jednorazową zapomogę z tytułu urodzenia się dziecka,
4. Świadczenie rodzicielskie.

W 2024 r. świadczenia rodzinne pobierało **497** rodzin.

Zasiłek rodzinny

Zasiłek rodzinny przysługuje do ukończenia przez dziecko:

- 1) 18 roku życia lub
- 2) nauki w szkole, jednak nie dłużej niż do ukończenia 21 roku życia, albo
- 3) 24 roku życia, jeżeli kontynuuje naukę w szkole lub szkole wyższej i legitymuje się orzeczeniem o umiarkowanym albo o znacznym stopniu niepełnosprawności.

Zasiłek rodzinny wraz z dodatkami do zasiłku rodzinnego przysługuje rodzinom, w których miesięczny dochód w przeliczeniu na osobę w rodzinie nie przekracza miesięcznie kwoty 674 zł netto, a w przypadku rodzin wychowujących dziecko niepełnosprawne – 764 zł netto. W przypadku przekroczenia dochodu funkcjonuje mechanizm rozpatrywania wniosków metodą złotówka za złotówkę. Prawo do zasiłku rodzinnego ustalane jest na okres od dnia 1 listopada do 31 października następnego roku.

W 2024 r. zasiłek rodzinny wraz z dodatkami wypłacany był dla **200** rodzin.

Zasiłek pielęgnacyjny

Zasiłek pielęgnacyjny przyznaje się w celu częściowego pokrycia wydatków wynikających z konieczności zapewnienia osobie niepełnosprawnej opieki i pomocy innej osoby w związku z niezdolnością do samodzielnej egzystencji. Zasiłek pielęgnacyjny przysługuje niepełnosprawnemu dziecku, osobie niepełnosprawnej w wieku powyżej 16 roku życia legitymującej się orzeczeniem o znacznym stopniu niepełnosprawności, a także legitymującej się orzeczeniem o umiarkowanym stopniu niepełnosprawności, jeżeli niepełnosprawność powstała w wieku do ukończenia 21 roku życia oraz osobie, która ukończyła 75 lat. Zasiłek pielęgnacyjny nie przysługuje osobie uprawnionej do dodatku pielęgnacyjnego, jak również osobie umieszczonej w instytucji zapewniającej całodobowe utrzymanie. Zasiłek pielęgnacyjny przysługuje w wysokości 215,84 zł i nie jest to świadczenie zależne od kryterium dochodowego. Prawo do zasiłku pielęgnacyjnego przysługuje na czas nieokreślony chyba, że orzeczenie zostało wydane na czas określony, wówczas przysługuje do ostatniego dnia miesiąca, w którym upływa termin ważności orzeczenia.

674
764

W 2024 r. zasiłek pielęgnacyjny wypłacany był dla **290** osób uprawnionych.

Świadczenie pielęgnacyjne

Świadczenie pielęgnacyjne od 1 stycznia 2024 r. przysługuje matce albo ojcu, osobom, na których ciąży obowiązek alimentacyjny, a także małżonkom, opiekunowi faktycznemu dziecka, rodzinie zastępczej, osobie prowadzącej rodzinny dom dziecka, dyrektorowi placówki opiekuńczo-wychowawczej, dyrektorowi regionalnej placówki opiekuńczo-terapeutycznej albo dyrektorowi interwencyjnego ośrodka preadopcyjnego, jeżeli sprawują opiekę nad osobą w wieku do ukończenia 18. roku życia legitymującą się orzeczeniem o znacznym stopniu niepełnosprawności albo orzeczeniem o niepełnosprawności łącznie ze wskazaniem: konieczności stałej lub długotrwałej opieki lub pomocy innej osoby w związku ze znacznie ograniczoną możliwością samodzielnej egzystencji oraz konieczności stałego współudziału na co dzień opiekuna dziecka w procesie jego leczenia, rehabilitacji i edukacji. Świadczenie pielęgnacyjne na **nowych zasadach wprowadza możliwość podjęcia przez opiekuna osoby niepełnosprawnej pracy zarobkowej, bez ograniczeń, mimo pobierania świadczenia pielęgnacyjnego, a także pobieranie przez opiekuna własnych świadczeń emerytalno-rentowych.**

Osoby, które nabyły prawo do świadczenia pielęgnacyjnego do dnia 31.12.2023 r. zachowały prawo do tego świadczenia na warunkach obowiązujących przed dniem wejścia w życie nowych przepisów, tj. przed dniem 1 stycznia 2024 r. Świadczenie pielęgnacyjne w brzmieniu obowiązującym do dnia 31.12.2023 r. przysługuje z tytułu rezygnacji z zatrudnienia lub innej pracy zarobkowej przysługuje matce albo ojcu, opiekunowi faktycznemu dziecka, osobie będącej rodziną zastępczą spokrewnioną, innym osobom, na których ciąży obowiązek alimentacyjny, z wyjątkiem osób o znacznym stopniu niepełnosprawności, jeżeli nie podejmują lub rezygnują z zatrudnienia lub innej pracy zarobkowej w celu sprawowania opieki nad osobą legitymującą się orzeczeniem o znacznym stopniu niepełnosprawności albo orzeczeniem o niepełnosprawności łącznie ze wskazaniem konieczności stałej lub długotrwałej opieki lub pomocy innej osoby w związku ze znacznie ograniczoną możliwością samodzielnej egzystencji oraz koniecznością stałego współudziału na co dzień opiekuna dziecka w procesie jego leczenia, rehabilitacji i edukacji. Świadczenie to przysługuje jeżeli niepełnosprawność osoby wymagającej opieki powstała nie później niż do ukończenia 18 roku życia lub w trakcie nauki, jednak nie później niż do ukończenia 25 roku życia.

Świadczenie pielęgnacyjne przysługiwało w 2024 r. w wysokości 2988 zł miesięcznie. Prawo do świadczenia pielęgnacyjnego nie jest zależne od kryterium dochodowego.

W 2024 roku świadczenie pielęgnacyjne pobierało łącznie **98** osób uprawnionych, w tym 11 osób na nowych zasadach obowiązujących od dnia 1 stycznia 2024 r.

Specjalny zasiłek opiekuńczy

Specjalny zasiłek opiekuńczy został uchylony z dniem 31.12.2023 r. Osoby, które na dzień 31.12.2023 r. były uprawnione do tego świadczenia zachowały prawo do specjalnego zasiłku opiekuńczego na zasadach obowiązujących do dnia 31.12.2023 r.

Specjalny zasiłek opiekuńczy w brzmieniu obowiązującym przed dniem wejścia w życie nowych przepisów, tj. 1 stycznia 2024 r. przysługuje osobom, na których ciąży

obowiązek alimentacyjny, a także małżonkom *jeżeli rezygnują z zatrudnienia lub innej pracy zarobkowej w związku z koniecznością sprawowania stałej opieki* nad osobą legitymującą się orzeczeniem o znacznym stopniu niepełnosprawności albo orzeczeniem o niepełnosprawności łącznie ze wskazaniem konieczności stałej lub długotrwałej opieki lub pomocy innej osoby w związku ze znacznie ograniczoną możliwością samodzielnej egzystencji oraz koniecznością stałego współdziałania na co dzień opiekuna dziecka w procesie jego leczenia, rehabilitacji i edukacji.

Specjalny zasiłek opiekuńczy przysługuje, jeżeli łączny dochód rodziny osoby sprawującej opiekę oraz rodziny osoby wymagającej opieki w przeliczeniu na osobę nie przekracza kwoty 764 zł. Specjalny zasiłek opiekuńczy przysługuje w wysokości 620 zł. W 2024 r. kwota nie uległa zmianie.

W 2024 r. specjalny zasiłek opiekuńczy pobrała 1 osoba.

Zasiłek dla opiekuna

Zasiłek dla opiekuna został uchylony z dniem 31.12.2023 r. Osoby, które na dzień 31.12.2023 r. były uprawnione do tego świadczenia zachowały prawo do zasiłku dla opiekuna na zasadach obowiązujących do dnia 31.12.2023 r.

Zasiłek dla opiekuna w brzmieniu obowiązującym przed dniem wejścia w życie nowych przepisów, tj. 1 stycznia 2024 r. przysługuje od dnia 1 lipca 2013 r. na podstawie ustawy o ustaleniu i wypłacie zasiłków dla opiekunów z dnia 4 kwietnia 2014 r., która określa warunki nabywania oraz zasady ustalania i wypłacania zasiłków dla opiekunów osobom, które utraciły prawo do świadczenia pielęgnacyjnego z dniem 1 lipca 2013 r. w związku z wygaśnięciem decyzji przyznającej prawo do świadczenia pielęgnacyjnego.

Zasiłek dla opiekuna przysługuje w wysokości 620,00 zł miesięcznie niezależnie od dochodu do dnia ważności orzeczenia o niepełnosprawności.

W 2024 roku 1 osoba pobierała zasiłek dla opiekuna na łączną kwotę **7.440,00 zł**.

Składki na ubezpieczenie społeczne oraz zdrowotne

Składki na ubezpieczenie emerytalne i rentowe oraz zdrowotne opłacane są za osoby pobierające świadczenie pielęgnacyjne, specjalny zasiłek opiekuńczy i zasiłek dla opiekuna. Składki społeczne opłacane są za osoby, które nie posiadają odpowiednio 20-lat dla kobiet i 25 lat dla mężczyzn okresu ubezpieczenia niezbędnego do nabycia uprawnień emerytalnych. Składki zdrowotne opłacane są za osoby, które nie są objęte ubezpieczeniem z innego tytułu.

W 2024 r. składki na ubezpieczenie społeczne opłacono ogółem na kwotę **419.356,15 zł**, składki na ubezpieczenie zdrowotne na kwotę **118.013,95 zł**.

Jednorazowa zapomoga z tytułu urodzenia się żywego dziecka „tzw. becikowe”

Jednorazowa zapomoga z tytułu urodzenia się żywego dziecka przysługuje w wysokości 1000,00 zł na jedno dziecko matce, ojcu, opiekunowi prawnemu lub opiekunowi faktycznemu dziecka, jeżeli kobieta pozostawała pod opieką medyczną nie później niż od 10

tygodnia ciąży do porodu, jeżeli łączny dochód rodziny w przeliczeniu na osobę nie przekracza kwoty 1922 zł. Wniosek o wypłatę zapomogi składa się w terminie do 12 miesięcy od dnia narodzin dziecka.

W 2024 roku wypłacono **21** jednorazowych świadczeń.

Świadczenie rodzicielskie

Świadczenie rodzicielskie przysługuje osobom, które urodziły lub przysposobiły dziecko, na które po jego urodzeniu lub przysposobieniu nie otrzymują zasiłku macierzyńskiego. Świadczenie rodzicielskie przysługuje przez okres: 52 tygodni - w przypadku urodzenia, przysposobienia lub objęcia opieką jednego dziecka przy jednym porodzie, 65 tygodni - w przypadku urodzenia, przysposobienia lub objęcia opieką dwojga dzieci przy jednym porodzie, 67 tygodni - w przypadku urodzenia, przysposobienia lub objęcia opieką trojga dzieci przy jednym porodzie, 69 tygodni - w przypadku urodzenia, przysposobienia lub objęcia opieką czworga dzieci przy jednym porodzie, 71 tygodni - w przypadku urodzenia, przysposobienia lub objęcia opieką pięciorga i więcej dzieci przy jednym porodzie. Świadczenie rodzicielskiego przysługuje w wysokości 1000,00 zł miesięcznie, a w przypadku urodzenia dziecka przez osobę pobierającą zasiłek dla bezrobotnych w wysokości różnicy między kwotą świadczenia rodzicielskiego, a kwotą pobieranego przez kobietę zasiłku dla bezrobotnych pomniejszonego o zaliczkę na podatek dochodowy od osób fizycznych. Prawo do świadczenia rodzicielskiego ustala się, począwszy od miesiąca urodzenia dziecka lub przysposobienia dziecka, lub objęcia dziecka opieką, jeżeli wniosek o ustalenie prawa do świadczenia rodzicielskiego został złożony w terminie 3 miesięcy, licząc od dnia urodzenia dziecka lub przysposobienia dziecka, lub od dnia objęcia dziecka opieką.

W 2024 r. świadczenie rodzicielskie pobierały **23** osoby.

Wydatki oraz liczbę udzielonych świadczeń rodzinnych w 2024 roku przedstawia poniższa tabela.

	2024	
	Liczba świadczeń	Kwota wydatków (w zł)
1. Zasiłki rodzinne	4.577	532.316
2. Dodatki do zasiłków rodzinnych:	2.901	306.075
W tym z tytułu:		
a) urodzenia dziecka	10	6.103
b) opieki nad dzieckiem w okresie korzystania z urlopu wychowawczego	51	19.370
c) samotnego wychowywania dziecka	322	60.333
d) z tytułu kształcenia i rehabilitacji dziecka niepełnosprawnego	381	41.337
e) rozpoczęcia roku szkolnego	439	27.646

f) podjęcia przez dziecko nauki w szkole poza miejscem zamieszkania	463	35.774
g) z tytułu wychowywania dziecka w rodzinie wielodzietnej	1.235	115.514
3. Świadczenie rodzicielskie	131	116.782
4. Zasiłki pielęgnacyjne	3.196	689.824
5. Świadczenia pielęgnacyjne	986	2.905.697
6. Specjalny zasiłek opiekuńczy	3	1.860
7. Jednorazowa zapomoga z tytułu urodzenia dziecka	21	21.000

Z tytułu nienależnie pobranych świadczeń rodzinnych w 2024 r. odzyskano kwotę **67.890 zł**. Stan należności z tytułu niespłaconych na koniec 2024 r. świadczeń rodzinnych wyniósł **8.759 zł**.

Świadczenia z funduszu alimentacyjnego

Świadczenia z funduszu alimentacyjnego realizowane są na podstawie ustawy z dnia 7 września 2007 r. o pomocy osobom uprawnionym do alimentów.

Świadczenia z funduszu alimentacyjnego przysługują:

- do ukończenia 18 roku życia,
- do ukończenia 25 roku życia, w przypadku gdy osoba uprawniona uczy się w szkole lub szkole wyższej,
- bezterminowo, w przypadku gdy osoba uprawniona posiada orzeczenie o znacznym stopniu niepełnosprawności

jeżeli osoba uprawniona (dziecko) ma zasądzone od rodzica alimenty (mogą to być również alimenty na podstawie ugody zawartej przed sądem), jeżeli egzekucja alimentów jest bezskuteczna.

Świadczenia z funduszu alimentacyjnego przysługują, jeżeli dochód rodziny w przeliczeniu na osobę w rodzinie nie przekracza kwoty 1.209 zł. W przypadku przekroczenia dochodu funkcjonuje mechanizm rozpatrywania wniosków metodą złotówka za złotówkę. Przy ustalaniu prawa do świadczeń z funduszu alimentacyjnego do dochodu rodziny nie wlicza się otrzymywanych w poprzednim roku świadczeń z funduszu alimentacyjnego oraz dochodu rodzica zobowiązanego do alimentacji, nie jest on wliczany do składu rodziny. Świadczenia z funduszu alimentacyjnego przysługują w wysokości bieżąco ustalonych alimentów, jednakże nie wyższej niż 500 zł w okresie do dnia 30.09.2024 r., od dnia 01.10.2024 r. w wysokości nie wyższej niż 1.000 zł

Prawo do świadczenia z funduszu alimentacyjnego ustalane jest na okres od 1 października do 30 września następnego roku. W 2024 r. świadczenia z funduszu alimentacyjnego wypłacane były dla **79** rodzin.

Wydatki oraz liczbę wypłaconych świadczeń z funduszu alimentacyjnego w 2024 roku przedstawia poniższa tabela.

	2024		
	Liczba rodzin	Liczba świadczeń	Kwota wydatków (w zł)
Świadczenia z funduszu alimentacyjnego	79	1.494	640.430

Z tytułu nienależnie pobranych świadczeń z funduszu alimentacyjnego w 2024 r. odzyskano kwotę **5.639** zł. Stan należności z tytułu niespłaconych na koniec 2023 r. świadczeń z funduszu alimentacyjnego wyniósł **36.710** zł.

Postępowanie wobec dłużników alimentacyjnych

Zasady postępowania wobec dłużników alimentacyjnych określa ustawa z dnia 7 września 2007 r. o pomocy osobom uprawnionym do alimentów. Organ właściwy dłużnika po otrzymaniu wniosku o podjęcie działań wobec dłużnika alimentacyjnego przeprowadza wywiad alimentacyjny, w celu ustalenia sytuacji rodzinnej, dochodowej i zawodowej dłużnika alimentacyjnego, a także jego stanu zdrowia oraz przyczyn niełożenia na utrzymanie osoby uprawnionej oraz odbiera od niego oświadczenie majątkowe. Organ właściwy dłużnika przekazuje komornikowi sądowemu informacje mające wpływ na skuteczność prowadzonej egzekucji, w szczególności zawarte w wywiadzie alimentacyjnym oraz oświadczeniu majątkowym dłużnika alimentacyjnego.

W przypadku, gdy dłużnik alimentacyjny nie może wywiązać się ze swoich zobowiązań z powodu braku zatrudnienia, organ właściwy dłużnika zobowiązuje go do zarejestrowania się jako osoba bezrobotna albo jako poszukująca pracy. Jeżeli dłużnik alimentacyjny uniemożliwia przeprowadzenie wywiadu alimentacyjnego lub odmówił:

1. Złożenia oświadczenia majątkowego,
2. Zarejestrowania się w powiatowym urzędzie pracy jako bezrobotny albo poszukujący pracy,
3. Bez uzasadnionej przyczyny, w rozumieniu przepisów o promocji zatrudnienia i instytucjach rynku pracy, przyjęcia propozycji odpowiedniego zatrudnienia lub innej pracy zarobkowej, wykonywania prac społecznie użytecznych, prac interwencyjnych, robót publicznych, prac na zasadach robót publicznych albo udziału w szkoleniu, stażu lub przygotowaniu zawodowym dorosłych

organ właściwy dłużnika wszczyna postępowanie dotyczące uznania dłużnika za uchylającego się od zobowiązań alimentacyjnych.

W 2024 r. podjęte zostały następujące działania wobec dłużników alimentacyjnych:

- przeprowadzenie wywiadu alimentacyjnego – 16,
- zobowiązanie dłużnika do zarejestrowania się w urzędzie pracy – 2,
- poinformowanie powiatowego urzędu pracy o potrzebie aktywizacji zawodowej dłużnika – 2,
- wszczęcie postępowania dotyczącego uznania dłużnika za uchylającego się od

- zobowiązań alimentacyjnych – 6,
- wydanie decyzji o uznaniu dłużnika za uchylającego się od zobowiązań alimentacyjnych – 6.

W pozostałych przypadkach sprawy w toku – w stosunku do części dłużników trwa postępowanie mające na celu ustalenie organu właściwego dłużnika bądź stwierdzono, iż nie istnieje organ właściwy do przeprowadzania postępowania wobec dłużnika, ponieważ przebywa on w zakładzie karnym, areszcie śledczym lub poza granicami kraju.

W 2024 r. złożono **86** wniosków o ściganie za przestępstwo niealimentacji określone w art. 209 § 1 KK w przypadkach, w których zaległość dłużnika alimentacyjnego z tytułu nie płacenia alimentów stanowi równowartość co najmniej 3 świadczeń alimentacyjnych.

Egzekucję wypłaconych świadczeń z funduszu alimentacyjnego prowadzi komornik sądowy prowadzący postępowanie egzekucyjne na podstawie wniosku o przyłączenie do postępowania egzekucyjnego lub wniosku o wszczęcie postępowania egzekucyjnego składanego przez organ wypłacający świadczenia z funduszu alimentacyjnego. W 2024 r. zostało złożone **92** wnioski o przyłączenie się do egzekucji komornika sądowego.

Na dzień 31.12.2024 r. liczba dłużników alimentacyjnych w gminie wynosiła **422**.

Zadłużenie z tytułu wypłaconych świadczeń z funduszu alimentacyjnego na dzień 31.12.2024 r. przedstawia poniższa tabela:

Liczba dłużników	Zadłużenie z tytułu wypłaconych świadczeń z funduszu alimentacyjnego (w zł)	Zadłużenie z tytułu odsetek od wypłaconych świadczeń z funduszu alimentacyjnego (w zł)
263	8.821.881,18	5.029.897,69

Zadłużenie z tytułu wypłaconej zaliczki alimentacyjnej na dzień 31.12.2024 r. przedstawia poniższa tabela:

Liczba dłużników	Zadłużenie z tytułu wypłaconej zaliczki alimentacyjnej (w zł)
106	839.244,64

W celu zwiększenia skuteczności egzekucji Centrum Usług Społecznych w Łobzie współpracuje z 4 biurami informacji gospodarczej (KRD, ERIF, KBIG, InfoMonitor). Dłużnicy, których zaległość przekracza 6 miesięcy wpisywani byli do rejestrów wyżej wymienionych biur. Na dzień 31.12.2024 r. było zgłoszonych **74** dłużników.

W wyniku prowadzonego postępowania w 2024 r. wyegzekwowano od dłużników alimentacyjnych kwotę **390.887,95 zł** tytułem zwrotu należności z tytułu wypłaconych świadczeń z funduszu alimentacyjnego, z czego kwota **326.311,64 zł** została przekazana na dochody do budżetu państwa, a kwota **64.576,31 zł** przekazana na dochody własne gminy wierzyciela.

Kwoty otrzymane z tytułu zwrotu wypłaconych świadczeń z funduszu alimentacyjnego wyegzekwowane od dłużników alimentacyjnych, w pierwszej kolejności zaliczane są na spłatę odsetek, a następnie na spłatę należności głównej. W związku z powyższym wyegzekwowane kwoty od dłużników alimentacyjnych stanowią w większości dochód budżetu państwa.

W roku 2024 r. zwroty dłużników alimentacyjnych z tytułu wypłaconych zaliczek alimentacyjnych wyniosły **10.587,33 zł**, z czego 50% stanowi dochód gminy.

Świadczenia wychowawcze Program - Rodzina 500 plus

Świadczenia wychowawcze realizowane są na podstawie ustawy z dnia 11 lutego 2016 r. o pomocy państwa w wychowywaniu dzieci. W związku ze zmianą ustawy od dnia 01.06.2022 r. organem właściwym do realizacji programu „Rodzina 500+” jest Zakład Ubezpieczeń Społecznych. Tutejsze Centrum Usług Społecznych w Łobzie nadal jest organem właściwym do wypłaty świadczeń wychowawczych w sprawach związanych z koordynacją systemów zabezpieczenia społecznego złożonych i nierozpatrzonej przed dniem wejścia w życie zmiany ustawy o pomocy państwa w wychowywaniu dzieci tj. do dnia 31.12.2021 r. oraz w sprawach nienależnie pobranego świadczenia wychowawczego.

W 2024 r. świadczenia wychowawcze były wypłacane na podstawie informacji ustalających prawo do świadczenia wychowawczego przez tutejszy Organ i Wojewodę Zachodniopomorskiego.

W 2024 r. świadczenie wychowawcze pobrały 4 rodziny na łączną kwotę **13.015,99 zł**.

Z tytułu nienależnie pobranych świadczeń wychowawczych w 2024 r. odzyskano kwotę **33.393 zł**. Stan należności z tytułu niespłaconych na koniec 2024 r. świadczeń wychowawczych wyniósł **3.500 zł**.

Za Życiem

Świadczenie „Za życiem” to jednorazowe świadczenie z tytułu urodzenia się żywego dziecka, o którym mowa w ustawie o wsparciu kobiet w ciąży i rodzin „ZA ŻYCIEM” Świadczenie to wynosi 4000,00 zł.

W 2024 r. świadczenie „Za życiem” pobrała 1 osoba.

Czyste powietrze

W 2024 r. przyjęto 84 żądania wydania zaświadczenia o wysokości przeciętnego miesięcznego dochodu przypadającego na jednego członka gospodarstwa domowego. Wydano **83 zaświadczenia** w celu dołączenia do wniosku o przyznanie dofinansowania do programu „Czyste Powietrze” do Wojewódzkiego Funduszu Ochrony Środowiska i Gospodarki Wodnej.

Refundacja podatku VAT za dostarczone paliwa gazowe w 2023 i 2024 r.

Refundacja podatku VAT za dostarczone paliwa gazowe w 2023 r. oraz w 2024 r. realizowana była od dnia 01.01.2023 r. na podstawie ustawy z dnia 15 grudnia 2022 r. o szczególnej ochronie odbiorców paliw gazowych w 2023 r. oraz w 2024 r. w związku z sytuacją na rynku gazu. Refundacja przysługuje za okres od 1 stycznia 2023 r. do 31 grudnia 2023 r. oraz od 1 stycznia 2024 r. do 30 czerwca 2024 r. Refundacja przysługuje gospodarstwu domowemu, którego przeciętne miesięczne dochody nie przekraczają 2100 zł w gospodarstwie jednoosobowym albo 1500 zł na osobę w gospodarstwie wieloosobowym.

Refundacja podatku VAT przysługuje odbiorcy paliw gazowych w gospodarstwie domowym w przypadku gdy głównym źródłem ogrzewania są urządzenia grzewcze zasilane paliwami gazowymi zgłoszone do centralnej ewidencji emisyjności budynków do dnia wejścia w życie ustawy tj. do 21 grudnia 2022 r., albo po tym dniu – w przypadku wpisania lub zgłoszenia do CEEB nowych źródeł ogrzewania.

Wysokość świadczenia do wypłaty to równowartość kwoty podatku VAT wynikającej z opłaconej faktury za okres objęty wnioskiem.

Wydatki oraz liczba wypłaconych refundacji podatku VAT w 2024 roku przedstawia poniższa tabela.

Refundacja podatku VAT za dostarczone paliwa gazowe za	Liczba rodzin	Liczba świadczeń	Kwota wydatków (w zł)
2023 r. i 2024 r.	35	62	20.301,67

Bon energetyczny

Bon energetyczny realizowany był od dnia 01.08.2024 r. na podstawie ustawy z dnia 23 maja 2024 r. o bonie energetycznym i zmianie niektórych ustaw w celu ograniczenia cen energii elektrycznej, gazu ziemnego i ciepła systemowego. Bon energetyczny przysługiwał gospodarstwu domowemu, którego przeciętne miesięczne dochody nie przekraczają 2500 zł w gospodarstwie jednoosobowym albo 1700 zł na osobę w gospodarstwie wieloosobowym. Wnioski o wypłatę bonu energetycznego składane były w okresie od 01.08.2024 r. do 30.09.2024 r. Kwota dofinansowania uzależniona była od źródła ogrzewania zgłoszonego do CEEB, w przypadku ogrzewania energią elektryczną bon energetyczny przysługiwał w kwocie podwyższonej.

Dofinansowanie w postaci bonu energetycznego wynosiło:

- w gospodarstwie jednoosobowym w kwocie podstawowej 300,00 zł, w kwocie podwyższonej 600,00 zł,
- w gospodarstwie 2-3 osobowym w kwocie podstawowej 400,00 zł, w kwocie podwyższonej 800,00 zł,
- w gospodarstwie 4-5 osobowym w kwocie podstawowej 500,00 zł, w kwocie podwyższonej 1000,00 zł,
- w gospodarstwie 6 i więcej osobowym w kwocie podstawowej 600,00 zł, w kwocie podwyższonej 1200,00 zł.

W przypadku bonu energetycznego obowiązywała tzw. zasada złotówka za złotówką. Bon ten przyznawany był po przekroczeniu kryterium dochodowego, w kwocie pomniejszonej o kwotę tego przekroczenia, w kwocie nie niższej niż 20,00 zł.

Wydatki oraz liczba wypłaconych bonów energetycznych w 2024 roku przedstawia poniższa tabela.

Bon energetyczny	Liczba gospodarst domowych, które otrzymały bon energetyczny	Liczba świadczeń	Kwota wydatków (w zł)
	800	800	304.700,69

6. Zespół Interdyscyplinarny

Od 2010 roku przy Centrum Usług Społecznych w Łobzie działa zespół interdyscyplinarny do spraw przeciwdziałania przemocy domowej w Gminie Łobez, powołany uchwałą Rady Miejskiej NR LXVIII/448/2023 z dnia 28 sierpnia 2023 r. w sprawie trybu i sposobu powoływania oraz odwoływania członków zespołu interdyscyplinarnego do spraw przemocy domowej w Gminie Łobez.

Zespół interdyscyplinarny powołuje Burmistrz. W skład zespołu powołuje się przedstawicieli jednostek organizacyjnych pomocy społecznej, gminnej komisji rozwiązywania problemów alkoholowych, Policji, oświaty, ochrony zdrowia i organizacji pozarządowych. W skład zespołu interdyscyplinarnego wchodzi także kuratorzy sądowi, przedstawiciele instytucji działających na rzecz przeciwdziałania przemocy jak również prokuratorzy. Zespół Interdyscyplinarny podejmuje współpracę celem udzielenia wsparcia.

Posiedzenia zespołu interdyscyplinarnego odbywają się w zależności od potrzeb, jednak nie rzadziej niż raz na dwa miesiące. Obsługę organizacyjno-techniczną zespołu zapewnia CUS.

Adresatami działań podejmowanych przez zespół interdyscyplinarny są rodziny, w których zdarzają się przypadki stosowania przemocy wobec osób najbliższych.

Podejmowanie interwencji w środowisku wobec rodziny dotkniętej przemocą odbywa się w oparciu o procedurę „**Niebieskiej Karty**” i nie wymaga zgody osoby pokrzywdzonej.

Zespół ma za zadanie diagnozowanie problemu przemocy w rodzinie, podejmowanie działań w środowisku zagrożonym przemocą w rodzinie mającym na celu przeciwdziałanie temu zjawisku, rozpowszechnienie informacji o instytucjach, osobach i możliwościach udzielenia pomocy w środowisku lokalnym i inicjowanie działań w stosunku do osób stosujących przemoc w rodzinie.

Konieczne jest opracowywanie i realizacja indywidualnych planów pomocy i inicjowanie działań w stosunku do osób stosujących przemoc, a następnie monitorowanie sytuacji w tych rodzinach. Do zadań zespołu należy również dokumentowanie podejmowanych działań, a także ich efektów.

Grupy diagnostyczno-pomocowe

Zespół interdyscyplinarny zobligowany jest aby powoływać grupy diagnostyczno-pomocowe w celu dokonania diagnozy i oceny sytuacji w związku ze zgłoszonym podejrzeniem wystąpienia przemocy domowej. W skład grupy diagnostyczno-pomocowej wchodzi obowiązkowo pracownik socjalny oraz funkcjonariusz policji. W sprawach żołnierzy

zawodowych pełniących czynną służbę wojskową stosujących przemoc w skład grupy diagnostyczno- pomocowej wchodzi także żołnierz Żandarmerii Wojskowej. W skład grupy diagnostyczno- pomocowej mogą także wchodzić przedstawiciele: jednostek organizacyjnych pomocy społecznej, gminnej komisji rozwiązywania problemów alkoholowych, Policji, oświaty, ochrony zdrowia, a także kuratorzy sądowi oraz przedstawiciele innych podmiotów, specjaliści w dziedzinie przeciwdziałania przemocy domowej.

Prace w ramach grup diagnostyczno- pomocowych są prowadzone w zależności od potrzeb zgłaszanych przez zespół interdyscyplinarny lub wynikających z problemów występujących w indywidualnych przypadkach.

Zadaniem grup diagnostyczno- pomocowych jest opracowanie i realizacja planu pomocy w indywidualnych przypadkach wystąpienia przemocy w rodzinie, monitorowanie sytuacji rodzin, w których dochodzi do przemocy oraz rodzin zagrożonych wystąpieniem przemocy, dokumentowanie działań podejmowanych wobec rodzin, w których dochodzi do przemocy oraz efektów tych działań.

Pracownik socjalny w razie bezpośredniego zagrożenia życia lub zdrowia dziecka w związku z przemocą ma prawo odebrać dziecko z rodziny i umieścić je u innej niezamieszkującej wspólnie z osobami, które doprowadziły do przemocy, rodzinie zastępczej lub całodobowej placówce opiekuńczo- wychowawczej, a także u osób najbliższych dziecka, np. dziadków. Decyzję podejmuje pracownik socjalny wspólnie z funkcjonariuszem policji a także lekarzem, ratownikiem medycznym lub pielęgniarką. Po takim zdarzeniu zawiadamia się Sąd.

W 2024 roku zostało założonych 29 niebieskich kart (19 kart założonych przez policję, 8 przez przedstawicieli oświaty, 1 karta przez Gminną Komisję Rozwiązywania Problemów Alkoholowych, 1 karta przez przedstawiciela ochrony zdrowia). Powołano 29 grup diagnostyczno- pomocowych.

7. Wspieranie rodziny i system pieczy zastępczej.

Zadaniem powierzonym do realizacji dla CUS są również zadania wynikające z ustawy o wspieraniu rodziny i systemie pieczy zastępczej.

Ustawa o wspieraniu rodziny i systemie pieczy zastępczej nałożyła na jednostki samorządowe szereg zadań, w tym obowiązek ich finansowania. Istotne jest, że przy realizacji zadania na poziomie gminy, nie obowiązują żadne kryteria finansowe, co oznacza, że beneficjentem może być każda rodzina, w której występują problemy opiekuńczo – wychowawcze z dziećmi. Wspieranie rodziny przeżywającej trudności w wypełnianiu funkcji opiekuńczo- wychowawczych to zespół planowych działań mających na celu przywrócenie rodzinie zdolności do wypełniania tych funkcji. Gmina zobowiązana jest do tworzenia oraz rozwoju systemu opieki nad dzieckiem poprzez zapewnienie rodzinie przeżywającej trudności wsparcia i pomocy asystenta rodziny oraz dostępu do specjalistycznego poradnictwa, organizowania szkoleń i tworzenia warunków do działania rodzin wspierających, prowadzenia placówek wsparcia dziennego oraz zapewnienia w nich miejsc dla dzieci.

Ustawa o wspieraniu rodziny i systemie pieczy zastępczej jest obszernym aktem prawnym regulującym zasady i formy wspierania rodzin z trudnościami w wypełnianiu funkcji opiekuńczo-wychowawczych i dzieci niedostosowanych społecznie oraz zasady sprawowania pieczy zastępczej. Zadania z zakresu wspierania rodziny i systemu pieczy zastępczej są realizowane zgodnie z zasadą pomocniczości.

Stosując ustawę o wspieraniu rodziny i systemie pieczy zastępczej należy mieć na względzie podmiotowość dziecka i rodziny oraz prawo dziecka do:

- 1) wychowania w rodzinie, a w razie konieczności wychowywania dziecka poza rodziną – do opieki i wychowania w rodzinnych formach pieczy zastępczej, jeśli jest to zgodne z dobrem dziecka;
- 2) powrotu do rodziny;
- 3) utrzymywania osobistych kontaktów z rodzicami, z wyjątkiem przypadków, w których sąd zakazał takich kontaktów;
- 4) stabilnego środowiska wychowawczego;
- 5) kształcenia, rozwoju uzdolnień, zainteresowań i przekonań oraz zabawy i wypoczynku;
- 6) pomocy w przygotowaniu do samodzielnego życia;
- 7) ochrony przed arbitralną lub bezprawną ingerencją w życie dziecka;
- 8) informacji i wyrażania opinii w sprawach, które go dotyczą, odpowiednio do jego wieku i stopnia dojrzałości;
- 9) ochrony przed poniżającym traktowaniem i karaniem;
- 10) poszanowania tożsamości religijnej i kulturowej;
- 11) dostępu do informacji dotyczących jego pochodzenia.

Rodzina, definiowana jako osoby spokrewnione lub niespokrewnione pozostające w faktycznym związku, wspólnie zamieszkujące i gospodarujące, może otrzymać wsparcie przez działania szeregu instytucji.

Pieczka zastępcza

Położono nacisk na pracę z rodziną, by tam, gdzie to możliwe, nie dopuszczać do odebrania dziecka rodzicom. **Umieszczenie dziecka w pieczy zastępczej ma stanowić ostateczność** po wyczerpaniu gwarantowanych przepisami możliwości pomocy rodzinie, z wyjątkiem stanów zagrożenia bezpieczeństwa dzieci czy porzucenia dziecka. Ma to związek ze zwiększeniem odpowiedzialności gminy za działania profilaktyczne przez współfinansowanie pobytu dziecka w opiece zastępczej - im dłużej tam będzie, tym więcej gmina będzie dopłacać.

Formami rodzinnej pieczy zastępczej są:

1. Rodzina zastępcza:
 - a) rodzina zastępcza spokrewniona (rodzinę zastępczą spokrewnioną tworzą małżonkowie lub osoba niepozostająca w związku małżeńskim, u których umieszczono dziecko w celu sprawowania nad nim pieczy zastępczej, będący wstępnymi lub rodzeństwem dziecka),
 - b) rodzina zastępcza niezawodowa (rodzinę zastępczą zawodową lub rodzinę zastępczą niezawodową tworzą małżonkowie lub osoba niepozostająca w związku małżeńskim, u

których umieszczono dziecko w celu sprawowania nad nim pieczy zastępczej niebędący wstępnymi lub rodzeństwem dziecka),

- c) rodzina zastępcza zawodowa, w tym zawodowa pełniąca funkcję pogotowia rodzinnego i zawodowa specjalistyczna.
- d) rodzinny dom dziecka (tworzą małżonkowie lub osoba niepozostająca w związku małżeńskim, u których umieszczono dziecko w celu sprawowania nad nim pieczy zastępczej).

oraz

2. Instytucjonalna piecza zastępcza, która jest sprawowana w formie:

- a) placówki opiekuńczo-wychowawczej,
- b) regionalnej placówki opiekuńczo-terapeutycznej,
- c) interwencyjnego ośrodka preadopcyjnego.

Pobyty dziecka w pieczy zastępczej jest płatny. Ustawa reguluje, że w przypadku umieszczenia dziecka w rodzinie zastępczej albo rodzinnym domu dziecka gmina właściwa ze względu na miejsce zamieszkania dziecka przed umieszczeniem go po raz pierwszy w pieczy zastępczej ponosi odpowiednio wydatki :

- 10% wydatków na opiekę i wychowanie dziecka - w pierwszym roku pobytu dziecka w pieczy zastępczej,
- 30% wydatków na opiekę i wychowanie dziecka - w drugim roku pobytu dziecka w pieczy zastępczej,
- 50% wydatków na opiekę i wychowanie dziecka - w trzecim roku i następnych latach pobytu dziecka w pieczy zastępczej.

W przypadku umieszczenia dziecka w placówce opiekuńczo-wychowawczej, regionalnej placówce opiekuńczo-terapeutycznej albo interwencyjnym ośrodku preadopcyjnym gmina właściwa ze względu na miejsce zamieszkania dziecka przed umieszczeniem go po raz pierwszy w pieczy zastępczej ponosi odpowiednio wydatki, w wysokości:

- 10% w pierwszym roku pobytu dziecka w pieczy zastępczej,
- 30% w drugim roku pobytu dziecka w pieczy zastępczej,
- 50% w trzecim roku i następnych latach pobytu dziecka w pieczy zastępczej

średnich miesięcznych wydatków przeznaczonych na utrzymanie dziecka w placówce opiekuńczo-wychowawczej, regionalnej placówce opiekuńczo-terapeutycznej albo interwencyjnym ośrodku preadopcyjnym.

Zgodnie z ustawą o wspieraniu rodziny i systemie pieczy zastępczej gmina, ze względu na miejsce zamieszkania dziecka przed umieszczeniem go po raz pierwszy w pieczy zastępczej ponosi wydatki na opiekę i wychowanie dziecka umieszczonego w rodzinie zastępczej albo rodzinnym domu dziecka. Na wydatki związane z utrzymaniem dzieci umieszczonych w pieczy zastępczej prowadzonej w formie rodzinnego domu dziecka składają się m. in wydatki na utrzymanie lokalu mieszkalnego lub domu, w którym umieszczone są dzieci, a także opłaty za

czynsz, najem, wodę nieczystości stałe i płynne, energię elektryczną i ciepłą, abonament telewizyjny. Na koszt utrzymania dzieci w pieczy składają się również wydatki na pokrycie innych niezbędnych kosztów związanych z potrzebami przyjmowanego do rodziny zastępczej dziecka (np. doposażenie pokoju, w którym przebywa dziecko, dofinansowanie do wypoczynku poza miejscem zamieszkania) lub funkcjonowaniem rodzinnego domu dziecka. Gmina zobowiązana jest do ponoszenia tych kosztów.

Koszt utrzymania dzieci w pieczy wyniósł w 2024 r. **553.861,71 zł.**

Rola asystenta rodziny

Ustawa wprowadziła instytucję asystenta rodziny, którego zadaniem jest praca z rodzinami mającymi trudności oraz szeroka współpraca z różnymi instytucjami m.in.: szkołami, przychodniami zdrowia, policją. Asystent rodziny może mieć pod swoją opieką maksymalnie 15 rodzin.

W przypadku, gdy jednostka poweźmie informację o rodzinie przeżywającej trudności w wypełnianiu funkcji opiekuńczo-wychowawczych, pracownik socjalny przeprowadza w tej rodzinie wywiad środowiskowy, na zasadach określonych w ustawie z dnia 12 marca 2004 roku o pomocy społecznej. Po dokonaniu analizy sytuacji rodziny, pracownik socjalny przeprowadzający wywiad środowiskowy wnioskuje do kierownika centrum przydzielenie rodzinie asystenta rodziny.

Asystent rodziny prowadzi pracę z rodziną w miejscu jej zamieszkania lub w miejscu wskazanym przez rodzinę.

Do zadań asystenta rodziny należy w szczególności:

1. Opracowanie i realizacja planu pracy z rodziną we współpracy z członkami rodziny i w konsultacji z pracownikiem socjalnym ośrodka pomocy społecznej,
2. Opracowanie, we współpracy z członkami rodziny i koordynatorem rodzinnej pieczy zastępczej, planu pracy z rodziną, który jest skoordynowany z planem pomocy dziecku umieszczonemu w pieczy zastępczej;
3. Udzielanie pomocy rodzinom w poprawie ich sytuacji życiowej, w tym w zdobywaniu umiejętności prawidłowego prowadzenia gospodarstwa domowego;
4. Udzielanie pomocy rodzinom w rozwiązywaniu problemów socjalnych;
5. Udzielanie pomocy rodzinom w rozwiązywaniu problemów psychologicznych;
6. Udzielanie pomocy rodzinom w rozwiązywaniu problemów wychowawczych z dziećmi;
7. Wspieranie aktywności społecznej rodzin;
8. Motywowanie członków rodzin do podnoszenia kwalifikacji zawodowych;
9. Udzielanie pomocy w poszukiwaniu, podejmowaniu i utrzymywaniu pracy zarobkowej;
10. Motywowanie do udziału w zajęciach grupowych dla rodziców, mających na celu kształtowanie prawidłowych wzorców rodzicielskich i umiejętności psychospołecznych;
11. Udzielanie wsparcia dzieciom, w szczególności poprzez udział w zajęciach psychoedukacyjnych;

12. Podejmowanie działań interwencyjnych i zaradczych w sytuacji zagrożenia bezpieczeństwa dzieci i rodzin;
13. Prowadzenie indywidualnych konsultacji wychowawczych dla rodziców i dzieci;
14. Prowadzenie dokumentacji dotyczącej pracy z rodziną;
15. Dokonywanie okresowej oceny sytuacji rodziny, nie rzadziej niż co pół roku, i przekazywanie tej oceny dyrektorowi Ośrodka realizującego zadanie;
16. Monitorowanie funkcjonowania rodziny po zakończeniu pracy z rodziną;
17. Sporządzanie, na wniosek sądu, opinii o rodzinie i jej członkach;
18. Współpraca z jednostkami administracji rządowej i samorządowej, właściwymi organizacjami pozarządowymi oraz innymi podmiotami i osobami specjalizującymi się w działaniach na rzecz dziecka i rodziny;
19. Współpraca z zespołem interdyscyplinarnym lub grupą roboczą, o których mowa w art. 9a ustawy z dnia 29 lipca 2005 r. o przeciwdziałaniu przemocy w rodzinie lub innymi podmiotami, których pomoc przy wykonywaniu zadań uzna za niezbędną.
20. Plan pracy z rodziną obejmuje zakres realizowanych działań mających na celu przezwyciężenie trudnych sytuacji życiowych, a także zawiera terminy ich realizacji i przewidywane efekty.

W 2024 r. nie było osoby sprawującej funkcję asystenta rodziny. Rodziny, które wymagały wsparcia były objęte wzmożonym wsparciem przez pracowników socjalnych.

Praca asystenta rodziny powinna opierać się na bezpośredniej pracy z rodzicem, dzieckiem. Niewyobrażalne jest prowadzenie pracy na telefon. Aby praca asystenta miała efekty, asystent musi odwiedzać środowisko, obserwować rodzinę, a szczególnie relacje rodzic-dziecko. Rolą asystenta jest również ścisła współpraca z innymi instytucjami.

Ustawodawca wprowadził możliwość pomocy rodzinom w formie przydzielenia rodziny wspierającej. Rodziny wspierające pomagają przede wszystkim w oparciu o własne zasoby i umiejętności, posiadaną wiedzę z zakresu prawidłowego wychowywania dzieci i realizowane wzorce funkcjonowania rodziny. Jest to forma towarzyszenia rodzinie mającej trudności w opiece i wychowywaniu dzieci i tworzenia dla niej siatki wsparcia społecznego. Należy przy tym pamiętać, że rodziny wspierające nie wykonują swoich działań zawodowo i nie otrzymują wynagrodzenia a jedynie zwrot kosztów związanych z udzielaniem pomocy. Z rodziną wspierającą Burmistrz właściwy ze względu na miejsce zamieszkania rodziny wspieranej zawiera umowę, która określa zasady zwrotu kosztów związanych z udzielaniem pomocy (np. za zakupione bilety do kina, muzeum, na basen, komunikację miejską). Zasady powoływania i współpracy rodziny wspierającej określają art. 29, 30, 31 ustawy z dnia 9 czerwca 2011 r. o wspieraniu rodziny i systemie pieczy zastępczej.

1. Pełnienie funkcji rodziny wspierającej może być powierzone osobom z bezpośredniego otoczenia dziecka (np. sąsiedzi, dziadkowie, krewni, znajomi), które nie były skazane prawomocnym wyrokiem za umyślne przestępstwo.
2. Rodzinę wspierającą ustanawia Burmistrz Łobza właściwy ze względu na miejsce zamieszkania rodziny wspieranej po uzyskaniu pozytywnej opinii Dyrektora Ośrodka Pomocy Społecznej/ Centrum Usług Społecznych wydanej na podstawie przeprowadzonego rodzinnego wywiadu środowiskowego.

3. Rodzina wspierająca, przy współpracy asystenta rodziny, pomaga rodzinie przeżywającej trudności w:
 - a. opiece i wychowaniu dziecka;
 - b. prowadzeniu gospodarstwa domowego;
 - c. kształtowaniu i wypełnianiu podstawowych ról społecznych.
4. Z rodziną wspierającą Burmistrz właściwy ze względu na miejsce zamieszkania rodziny wspieranej zawiera umowę, która określa zasady zwrotu kosztów związanych z udzielaniem pomocy, o której mowa w art. 29 ust. 2 pkt 2 ustawy.

Rodzina nie może pełnić funkcji RODZINY WSPIERAJĄCEJ, gdy:

- a) istnieje problem alkoholowy,
- b) nie ma stałego źródła utrzymania,
- c) występują problemy wychowawcze w własnymi dziećmi,
- d) członkowi rodziny odebrano lub ograniczono władzę rodzicielską,
- e) członek rodziny nie wywiązuje się z obowiązku alimentacji,
- f) skazano członka rodziny za przestępstwo ścigane z oskarżenia publicznego,
- g) występują zaburzenia lub choroba psychiczna.

Placówki Wsparcia Dziennego

W strukturach CUS w Łobzie funkcjonuje placówka wsparcia dziennego, która zlokalizowana jest przy Szkole Podstawowej nr 2 w Łobzie. W 2024 r. placówka zlokalizowana przy SP nr 1 nie funkcjonowała. Z informacji uzyskanych od Dyrektora Szkoły wiadomo, że ze względu na dużą ilość dzieci w szkole i ilość organizowanych zajęć w szkole, nie ma możliwości wyznaczenia sali na prowadzenie placówki wsparcia na terenie tej szkoły.

Naboru dzieci do udziału w zajęciach placówek dokonują wychowawcy klas, pedagog szkolny i nauczyciele w oparciu o informacje o sytuacji rodzinnej lub opinii Poradni Psychologiczno-Pedagogicznej, a także pracownik socjalny i asystent rodziny. Decyzję o skierowaniu do placówki może wydać również sąd. Dzieci mogą być również przyjęte na własną prośbę lub prośbę rodziców lub opiekunów prawnych. Do przyjęcia wychowanka wymagana jest zgoda rodziców/opiekunów prawnych.

Podstawowym kryterium przyjęcia dziecka jest jego sytuacja rodzinna, dysfunkcyjność rodziny, potrzeba wsparcia i opieki, zaburzenia zachowania, zaniedbania wychowawcze i dydaktyczne. Placówka obejmuje opieką do 15.

W 2024 r od okresu jesiennego zajęcia w placówce odbywają się od poniedziałku do środy po 2 godziny dziennie. Zajęcia są nieodpłatne. Każdy z uczestników ma możliwość spożycia jednego posiłku. Zajęcia odbywają się również w dni wolne od nauki, tj. w okresie ferii świątecznych, zimowych, rekolekcji, wakacji.

Celem placówek jest zapewnienie opieki wychowawczej, pomoc w nauce, rozwijanie zainteresowań i uzdolnień wychowanków, rozwijanie zainteresowań oraz łagodzenie niedostatków wychowawczych w rodzinie i eliminowanie zaburzeń zachowania.

Uczniowie pod opieką wychowawcy uczą się piosenek, odrabiają zadania domowe, wykonują prace plastyczne, grają w gry planszowe, korzystają z sali komputerowej, a także uczestniczą w zajęciach sportowych, biorą udział w konkursach. Dzieci angażowane są w wykonywanie okazjonalnych kartek czy tematycznych prac plastycznych.

Placówka jest bardzo dobrze wyposażona w materiały dydaktyczne, które są wykorzystywane przy pracy z dziećmi oraz w materiały do prowadzenia zajęć plastycznych i technicznych.

Działania podejmowane przez pracowników socjalnych, wychowawców w placówkach wsparcia dziennego oraz ścisła współpraca z przedstawicielami służb przynosi efekty. Rodziny objęte takim wsparciem wiedzą, że mogą zwrócić się o pomoc do pracownika socjalnego i otrzymają takie wsparcie. Natomiast wychowawcy pracując z dziećmi zauważają w zachowaniu dzieci, w ich funkcjonowaniu sygnały, które mogą świadczyć o zaburzonych relacjach i problemach występujących w rodzinach. Wprowadzana jest wtedy szeroko rozumiana współpraca między pracownikami centrum, przedstawicielami szkół i innych służb.

Odnosząc się do potrzeb związanych z realizacją zadań w zakresie wspierania rodziny zauważyć trzeba wzrost ilości spraw związanych z realizacją zadań obowiązkowych Gminy z ustawy z dnia 09.06.2011 r. o wspieraniu rodziny i systemie pieczy zastępczej. Potrzebne są znaczne środki finansowe na współfinansowanie pobytu dzieci w rodzinach zastępczych, placówce opiekuńczo-wychowawczej. Brak jest odpowiednio wyszkolonej kadry do pełnienia funkcji opiekuna w placówce wsparcia lub asystenta rodziny.

8. Karta Dużej Rodziny, Zachodniopomorska Karta Rodziny oraz Zachodniopomorska Karta Seniora

Ogólnopolska Karta Dużej Rodziny to system zniżek dla rodzin wielodzietnych. Prawo do posiadania Karty przysługuje członkowi rodziny wielodzietnej, przez którą rozumie się rodzinę, w której rodzic (rodzice) lub małżonek rodzica mają lub mieli na utrzymaniu łącznie co najmniej troje dzieci bez względu na ich wiek.

Karta Dużej Rodziny oferuje system zniżek oraz dodatkowych uprawnień. Jej posiadacze mają możliwość korzystania z katalogu oferty kulturalnej, rekreacyjnej czy transportowej na terenie całego kraju. Zniżki oferują nie tylko instytucje publiczne, ale również przedsiębiorcy prywatni. Przystępując do programu zyskują prawo do posługiwania się znakiem „Tu honorujemy Kartę Dużej Rodziny”.

W 2024 r. wydano łącznie 102 karty.

Wsparciem Zachodniopomorskiej Karty Rodziny objęte są rodziny z minimum dwojgiem dzieci, z terenu województwa zachodniopomorskiego. Program Zachodniopomorskich Kart Rodziny ma na celu poprawę sytuacji rodzin. Karta umożliwia korzystanie, na preferencyjnych warunkach, z katalogu ofert: kultury, edukacji, rekreacji, transportu i innych usług oferowanych przez partnerów Programu.

Wsparciem Zachodniopomorskiej Karty Seniora objęte są osoby, które ukończyły 60 lat zamieszkałe na terenie województwa zachodniopomorskiego. Karta umożliwia korzystanie, na preferencyjnych warunkach, z katalogu ofert: kultury, edukacji, rekreacji, transportu i innych usług oferowanych przez partnerów Programu.

Karty wydawane są bezpłatnie.

W 2024 roku wydano 1 Zachodniopomorską Kartę Rodziny i 74 Zachodniopomorskie Karty Seniora.

DYREKTOR
Centrum Usług Społecznych
mgr Dorota Skolmowska